

Alkotmánybíróság előtt a távfűtés!

Milliárdokat vettek ki a zsebünkől?

(Folytatás az 1. oldalról)

Sárkány László az önkormányzati tulajdonú Szegedi Távhőszolgáltató Vállalat igazgatója. Őt is megkérdeztük, mi a véleménye az Alkotmánybíróságnak küldött indítványról.

– A jelenlegi, átalánydíjas elszámolás egyértelműen igazságtalan, ezt én sem gondolom másképp. De amíg a rendelkezés ilyen módon szabályoz, addig mi is csak e szerint számlázhatunk. Tiszta helyzetet csak az épületenkénti főmérő órák beépítése jelentene, de ez sokmillió költség, amit nem bírunk el. Ennek finanszírozása ügyében több javaslatot is küldtünk már a minisztériumba, de ott nemigen hallgatnak a gyakorlati emberekre.

Ki gazdagszik a vízdíjon?

A számok kiabálnak

– Nem tettünk mást, csak számoltunk. Magunk is megdöbbenünk az eredményen. Víz- és csatornadíj címén a mi tízeleteres házunkban lakóktól tavaly 65400 forinttal többet szedték be az IKV, mint amennyit a tényleges fogyasztás indokolt volna – teszi elem az eredményhez vezető számítások sorát Horváth Lajos, a Kossuth Lajos sugárút 113. számú épület egyik lakásának bérője. – Sokalltuk a vízdíjat. Ezért kikértük a Vízművek és Fűrdők központjától és a Szegedi Távhőszolgáltató Vállalat-tól az adatokat. Azaz hogy a ház központi vízfűtésének leolvasása után milyen összegeket küldtek számlát az Ingatlankezelő Vállalatnak. Majd ezt összehasonlítottuk azzal az összeggel, amit az IKV tőlünk beszédett – magyarázza Horváth úr a lépéseket. – A számok kiabálnak. Ezt nem hagyhattuk annyiban! Különösen, mikor a vízdíj emelése következtében ez év első négy hónapjában 11956 forinttal fizetünk többet az indokoltnál.

– Az Északi Lakásépítő és Fenntartó Szövetkezet 2700 lakástulajdonosának meggyőződésévé vált: az IKV „jogtalanul” szedi a vízdíjat. Ráadásul a normát úgy állapítja meg, hogy 50–70 százalékkal több pénzt gyűjthessen be, mint amennyit a Vízműveknek befizet. Senki nem gondolhatja komolyan, hogy egy nap alatt négy fürdőkádnyi vizet használ el egyetlen lakó?! – vélekedik dr. Csoma Lajos, a szövetkezet vezetője. – A „tisztességtelenül” fölhalmozott pénzösszegekből – például a vízdíj túlfizetésekből – tartják el az IKV veszteséges ágazatait.

Az IKV nem nyer, inkább ráfizet

– Mi csak „postások” vagyunk – hárítja el a felelősséget Tóth Dezso, az IKV igazgatója. – Annak idején, a vízműveseknek jobb protekciója volt, mint az tanácsai vállalatoknak, így elérték, hogy rendelkezési szabályozzák: a vízdíjat az IKV szedi. Mi ezért a szolgáltatásunkért a Vízművektől nem kapunk semmit. Az egészre ráfizetünk! Ezt adatokkal igazolja a házkezelési és üzemeltetési osztályunk vezetője – dobja tovább a labdát az igazgató.

Az IKV jelenleg 16700 lakás víz- és csatornadíját „intézi”. Azaz meghatározott normarendszer alapján a bérloktól a díjat begyűjti, majd a Vízművektől kapott számla alapján fizet.

– Az IKV vesztesége 7 millió 12 ezer forint volt 1990-ben, amikor 10,8 százalékkal fizetünk többet a Vízműveknek, mint a normatíva alapján a bérloktól beszédünk – szolgál adatokkal Bulik Istvánné osztályvezető. – A rendelet értelmében az 5 százalékon felüli részt 1991-ben átháríthatuk a bérlokre. Ez azonban nem szüntette meg, csak csökkentette a vállalat veszteségét. Idén várhatóan 1 millió 600 ezer forint lesz a vízdíjból származó ráfizetésünk. Igazságtalannak tartom, hogy nem a szolgáltató szedi össze a szolgáltatása díját. Így történhet

Ezért most – átmeneti megoldásként – olyan elszámolási rendszert dolgozunk ki, amely a tényleges fogyasztás, és az ugyancsak ezen alapuló átalánydíj kombinációján alapul. Legkésőbb februárra készen lesz a tervezet. Ha az önkormányzat elfogadja, akkor igazságosabban tudunk számolni.

Mivel vállalatunk önkormányzati – azaz városi tulajdonban – van, senkinek sem érdeke a fogyasztók „kiszákmányolása.” Megfelelő működési és elszámolási keretekre van szükség, csak meg kellene hozni a szükséges döntéseket.

NY. P.

FOTÓ: RÉVÉSZ RÓBERT

Amíg fillérekbe kerül valami, senki se figyel arra, hogy a számla mit mutat. Amíg a víz köbméteréért 12 forintot kértek, szó nélkül fizettünk. Am akkor, amikor 19 forint 40 fillére, majd 25,50-re emelték, bizony mindannyian gondolkodóba estünk, mennyi is az annyi. Most, amikor arra számíthatunk, hogy az árat tovább emelik, mindenkit érdekelni kezd: amit fogyaszt, azért hogyan és mennyit fizet.

az, hogy a Vízművek nekünk benyújtja a számlát, mi azt ki-egyenlítjük, azaz a szolgáltatónak nincs, nekünk viszont jelentős a „kintlévőségünk”. Idén körülbelül 3 ezer a hátralékos bérlokok száma, akik összesen 14 millió forintot, lakbért és vízdíjat nem fizettek be nekünk. A „kintlévőség” egyik forrása az általunk beszédett vízdíj-normatíva és a Vízművektől kapott számla közötti eltérés. Ugyanis az IKV kezelésében lévő lakások egy jó részében a bérlokok több vizet fogyasztanak, mint amit a normatíva alapján fizetnek. Ennek nem csak a pazarlás az oka, hanem az is, hogy a normatíva nem tükrözi, nem egy esetben meg sem közelítik a valóságos fogyasztást. Nincs szóródás, hiszen a normatívakat tartalmazó táblázat ugyanakkora területre például egy összkomfortos lakásban 154, egy félkomfortos lakásban 98 köbméter vízfogyasztást tételez fel. Vitatható, hogy mennyire lehet pontos a lakóterület és a lakószámot is figyelembe vevő normatíva rendszer. De tény, bennünket jogszabály kötelez, ezt szem előtt tartva tesszük a dolgunkat.

A lakóközösség: jogi személy

Megoldásnak a lakóközösség alakítása kínálkozik. Ugyanis ez a közösség „jogi személy”, azaz szerződéses kapcsolatba léphet a közüzemi vállalatokkal, de a lakók érdekképviselőre is alkalmas. Meglehető módon az önkormányzati tulajdonú bérlakásokban élők nemigen tudnak erről, vagy nem élnek ezzel a lehetőséggel. Talán azért, mert elég sok utánajárással jár létrehozása. Mindenesetre Szegeden még csak két lakóközösséget alakítottak. Félrelehetem, hogy mindkettőt azért, mert a lakók annyi viznek a díját akarják kifizetni, amennyit elhasználtak. Mióta közvetlenül a szolgáltatónak fizetnek, azaz „kiiktatták” az IKV-t, havonta 5-6 ezer forintot takarítanak meg a tízeleteres ház lakói.

– Ne rajtunk gazdagodjon az IKV! – mondta felháborodása miatt indulatosan Horváthné, aki férjével együtt „kijárta”, hogy a Nádor utcaihoz hasonló lakóközösség legyen náluk is. Az „úttörő szerepre” vállalkozó Nádor utcai lakóközösség ugyanis sikerrel reklamált: nekik 1991-ben megtértették a túlfizetést. A 60 lakást tömörítő Kossuth Lajos sugárúti közösség is visszakéri az 1991 óta bizonyíthatóan 77350 forintra rúgó túlfizetést. De a tízeleteresben lakók követelését az IKV nem tértette meg, a „jogalap nélküli gazdagodás” indokkal benyújtott keresetét pedig a Szegedi Városi Bíróság – első fokon – elutasította.

Polgár perel vállalatot

Sziszifuszi küzdelemre vállalkozik a polgár, ha vitába keveredik egy közüzemi vállalat, s az igazát keresi. A különböző rangú jogszabályok, minisztériumból származó „tájékoztatók” dzsungelében nehéz kiigazodni. A tízeleteresben lakók és az IKV közötti vita alapja: a 18/1990.(I. 31.) MT számú rendelet, illetve egy bizonyos – „A Belügyminisztérium önkormányzati gazdasági főosztály és közlekedési és hírközlési vizsgáldokadési főosztály által kiadott” – tájékoztató értelmezésének különbözősége. A lakóközösségek szerint az IKV-nak az épület egyetlen vízfűtési által rögzített tényleges fogyasztás alapján fél évente vagy évente korrigálnia kellene a normatíva alapján a ház lakásaiból begyűjtött vízdíj összegét. Ellenben az IKV állítja: csak akkor lennének erre kötelezhetőek, ha a „bérleményekben”, azaz minden lakásban lenne a fogyasztást mérő vízóra. Hiányzik ugyanis önkormányzati rendelet, ami – a fentebb említett tájékoztató szerint – az IKV-t az épület egyetlen vízórája alapján is korrigálásra kötelezhetné.

Elaludt az önkormányzat?

– Egy 1989-es kormányrendelet is lehetővé tette, hogy helyi tanácsrendelettel szabályozzuk ezt a kérdést. De ez mindenki figyelmét elkerülte. Ugyanúgy, mint az 1990-es – mentegetőzik Váradi József, a szegedi polgármesteri hivatal városüzemeltetési és műszaki irodájának főelőadója. – Az IKV által követelt gyakorlat jogszerű, bár etikussága megkérdőjelezhető. Az önkormányzat ezért ösztönzi a bérlokokat, hogy vagy alakítsanak lakóközösséget, vagy lakásukba szereltessenek vízórákat. Ez utóbbit tartom egyedül, jó megoldásnak.

Ebbe nem nyugszanak bele a Kossuth Lajos sugárúti tízeleteres lakók. Most fellebezést nyújtottak be a bírósághoz a „nem teljesített szolgáltatásért nyereséghez jutó” vállalat ellen. A másodfokú ítélet precedensértékű lehet. Polgárok ezrei követelhetik vissza a pénzüket.

ÚJSÁSZI ILONA

Több tízmillió kár a Digép-ben

Csata utáni tájnak tűnik a Diósgyőri Gépgyár megalakító gyáregységének két csarnoka, ahol szombaton hatalmas tűzvész pusztított. Este 10 órára sikerült olyannyira lokalizálni a tüzet, hogy az már nem tudott áttérjedni a szomszédos, szintén nagy értékű gépeket és késztermékeket magában foglaló csarnokrészre.

A három érintett csarnok területe megközelíti a 6000 négyzetmétert. Az egyik csarnokban (ahol tulajdonképpen a tűz keletkezett) különféle járműipari alkatrészeket kovacsoltak nyugati autógyárak megrendelésére.

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA

A DUGONICS TÁRSASÁG 17 órai kezdettel tartja soronkövetkező felolvasó ülést a város háza klubtermében. Tamasi Mihály Voltak-e farmgazdaságok megynében? címmel tart előadást a paraszti polgárosodás folyamatairól. Az előadás nyitott!

JOGSEGÉLYSZOLGÁLAT az SZDSZ Földváry utca 3. szám alatti irodájában, 16-17 óráig. Tartja: dr. Pesti Gábor.

A MUNKÁSPÁRT Csap utca 62. szám alatti párházában 16-17 óráig ingyenes jogi tanácsadást tart dr. Krajcok Zoltán.

CSILLAG JÁNOS, a 8. számú választókerület képviselője 17-18 óráig a Fő Fásori Általános Iskolában lakossági fogadóórát tart.

HOLNAP

A MUNKÁSPÁRT Belváros I. szervezete nyilvános vitát rendez a bérből élő dolgozók helyzetéről és a munkanélküliség alakulásáról 16 órai kezdettel, a Csap utca 62. szám alatti párt-székházban. Vitavezető: Nagyvári László, a városi koordinációs bizottság tagja.

KATONA GYULA, a 13-as választókerület képviselője fogadóórát tart 16-18 óráig a Szegedi Vízművek és Fűrdők Vállalat központi épületében (Tisza Lajos krt. 88.).

GALIBA FERENC, a 19-es és HORPÁCSY ANDRÁS, a 20-as választókerület képviselője fogadóórát tart 17-18 óráig a Gedő Általános Iskolában.

Új műtéti technika – először Szegeden

A nőiség érzése megmarad

A SZOTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának tanársegédje, dr. Molnár G. Béla két és fél évet töltött Oxfordban és Londonban, ahol a világon is újdonságszámba menő műtéti technikát, a hiszteroszkópiás sebészetet tanulta meg. A módszer olyannyira új, hogy Európában mindössze néhány évvel ezelőtt – 1988-ban Angliában – végeztek első ízben e módon nőgyógyászati beavatkozást. Magyarországon először a szegedi női klinikán alkalmazzák a hiszteroszkópiás sebészetet egyes nőgyógyászati betegségek orvoslására. Arra kértük Molnár G. doktort, avasson be bennünket e sok nőt érintő új eljárás lényegébe.

– Egyszerűen fogalmazva: szike és vágás nélkül történő műtét. Leggyakrabban a hormonkezelés, illetve a méhkaparás után sem gyógyuló, bő és gyakori vérzéssel küszködő nőknél alkalmazzák. A mai gyakorlat szerint, az ilyen esetekben végső megoldásként eltávolítják a méhet, szemben a hiszteroszkópiás „műtéttel”, amikor műszerrel hatolunk be a hüvelyen és a méh nyakcsatornáján át a méhüregbe, hogy ott egy elektromos kacs segítségével eltávolítsuk a méh nyálkahártyáját.

– Azon túl, hogy nem kell kidobni a méhet, ami a nő számára hatalmas lelki megrázkódtatással jár, milyen előnyei vannak ennek beavatkozásnak a hagyományos műtéttel szemben?

– Mindenekelőtt az, hogy a hasfalat nem kell megbontani, s elkerülhető a szervezet számára megterhelő nagy műtét. Nem elhanyagolható előny, hogy a méh meghagyásával a kismédenében nem következik be anatómiai elváltozás, hiszen egy fontos szerv a helyén marad. Rövidebb az ápolási idő, hiszen amíg a hagyományos műtétről, a méheltávolításról 7 az ápolási napok száma és hathetes táppénz javasolt, addig a hiszteroszkópiás beavatkozásnál 2-3 napos klinikai fekvés után a beteg hazamehet és egy hét múlva dolgozhat. A nő számára lényegesen elviselhetőbb az a tudat, hogy „csak” a méhnyálkahártyáját távolították el, mint az, hogy kivették azt a szervét, amitől ő igazándiból nő. Könnyebb megbírkózni lelkileg ezzel még akkor is, ha tisztában van a ténnyel, hogy elvesztette fogamzásképeségét.

– Rosszindulatú daganatok esetén is alkalmazható a hiszteroszkópiás eljárás?

– Nem. Akkor csak a hasi műtéttel történő teljes méheltávolításra van lehetőség. Viszont a miomák kivétele már elvégezhető e módszerrel, ha a mioma nem túlzottan nagy és a méhüregben belül helyezkedik el.

– Mint minden orvosi beavatkozásnak, nyilván ennek is van veszélye.

– Kellő gyakorlat híján kilyukasztható a méh. Veszélyt jelent, ha túl sok folyadék szívódik fel a beavatkozás közben, de ez a folyamatos ellenőrzéssel kizárható.

– Befejezésül engedjen meg egy személyes kérdést! Hogyan gyakorolhatta ezt a műtéti technikát Angliában, amikor – tudomásom szerint – Nyugat-Európában és a tengeren túl sem engednek ösztöndíjjal ott tartózkodó orvost beteghez nyúlni.

– Igaz, hogy én a nőgyógyászati műtétek szövődményeinek tanulmányozására kaptam ösztöndíjat Oxfordba, ahol egy esztendő töltöttem. Innen pályáztam egy londoni kórházba, ahol külön engedéllyel végezhettem hiszteroszkópiás műtéteket. Négytagú orvosi teamben dolgoztam, s velük 148 hiszteroszkópiás beavatkozást végeztünk. Így volt alkalmam a gyakorlatban is megtanulni ezt a műtéti technikát, s arra töreksem, hogy minél több kollegámnak átadhassam a gyakorlati tudást. Nem mindegy ugyanis, hogy hagyományos műtéttel, vagy ezzel az új technikával avatkozunk be a női szervezetbe.

KALOSAI KATALIN

MIRŐL ÍRT A DM?

DÉLMAGYARORSZÁG

75 éve

A feministák is megfélebezték

a munkaközvetítőre vonatkozó közgyűlési határozatot

(Saját tudósítónktól.) (...) A felebezés így szól: Nagyságos polgármester ur! Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottsága november 14-én tartott közgyűlésén megalkotta a hatósági munkaközvetítő szervezetét. Ez a szervezet a hivatal vezetésével megbízott tisztviselő állását jogvégeztséghöz kötötte s ezáltal elzárta a lehetőségét annak, hogy nő alkalmaztassék ezen állás betöltésére. Ezen határozat ellen felebezéssel élünk (...). Mi ezen

közgyűlési határozatot sérelmesnek tartjuk a kenyérkereső nők szempontjából; akik ezidőszent jogi pályára nem léphetnek, de szociális munkára éppen kifejtett szociális érzéküknél fogva hivatottak. A háboru számtalan esete bizonyítja, hogy még sokkal magasabb szellemi képzettséget igénylő állásban is eredményesen működtek a nők (...).

Tisztelettel: dr. Turcsányi Imréné elnök, dr. Erdélyi Jenőné titkár. (1917. dec. 7.)

DÉLMAGYARORSZÁG

50 éve

Az Olvasó írja

A Korzó Mozi telefonja

Tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy felhívjam figyelmét arra a visszasságra, amit az utóbbi időkben a Korzó Mozi részéről tapasztaltam. Mint a mozi régi látogatója, régi gyakorlat szerint telefonon rendeltet meg jegyeimet. A napokban ismét felhívtam telefonon a mozi, a csengetés ki is ment, majd pár pillanat múlva kattant a telefon s az összeköttetés megszakadt. Ismételtén négyszer-ötször próbálkoztam. Felhívtam a telefonközpont hibabejelentőjét. Azt a magyarázatot kaptam, hogy a mozipénztáros szakítja

meg az összeköttetést, mégpedig azért, hogy csengetéskor pár pillanatra felemeli a telefonkagylót, majd visszatesszi. Elvárom a mozitól, hogy vagy hirdesse meg a telefon utján való jegyfelvétel megszüntét, vagy álljon helyt s vegye fel a rendeltet. Nekem az ismételt hívások mindannyiszor pénzembe kerültek, dolgom végezetlen maradtam és 60-80 fillért hiába kiadtam. Említett anomália megszüntetése ugyhiszem közérdek. Tisztelettel: Aláírás. (1942. dec. 7.)

Dél-Magyarország

25 éve

Hány dollár a születés Amerikában?

(...) A baba születése teljesen felborította a Blis család költségvetését. Az újszülött természetesen kórházban látta meg a napvilágot. A benyújtott számla legkisebb tétele az újszülött fényképe – Blis szerint ez inkább azok a fényképekre hasonlít, amiket az Egyesült Államokban a postahivatalokban függesztenek ki, amikor a legújabb vonatrablás tetteseit keresik – 3 dollár 50 cent darabja (plusz 5 % adó). A szülés előtti vér-vizsgálatért 20 dollárt számítottak. A csecsemő vércsoportjának meghatározásáért a papa 11 dollárt fizetett. Az érzéztelenítésért is fizetni kell, bár Jeffrey esküszik rá, hogy szó sem volt érzéste-

lenítésről (15 dollár). Egy aszpirinért, amit egyik éjszaka a felesége kért – három dollár 50 centet számítottak fel. „Még szerencse, hogy a feleségemnek nem volt szüksége vérértömlesztésre, mert a New York-i kórházakban 35 dollár egy félliter vér” – tette hozzá Jeffrey. A szülőszoba használata 40 dollár. És végül a korteremben az ágy... 414 dollár, vagyis naponta körülbelül 70 dollár. Ezzel azonban még nincs vége. Hátra van a szülész – ez külön ügy, itt a megszabott taksa 500, azaz ötszáz dollár. Blisék kiadása összesen 1300 dollár volt a baba születésekor. H. Borovik (1967. dec. 7.)

FIGYELEM! Akik az ELSZO-nál vásárolnak vagy javíttatnak, sorsoláson vesznek részt, 1993. január 15-én.

ELSZO

Küldje be a blokkszámot, vagy a munkalapszámot a Moszkvai krt. 15. szám alá! 60 000 Ft értékű szabadon választható nyeremény!